

Nr 731

Av herr **Börjesson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 84, angående vissa stödåtgärder i anledning av skadorna å 1959 års skörd.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 84 föreslås att för skördeskadorna under 1959 skall till jordbrukare utgå dels stödlån intill ett belopp av 11 000 000 kronor, dels bidrag intill ett belopp av 10 400 000 kronor.

Trots att skördeskadorna för landet i dess helhet icke hade den omfattningen att 4-procentregeln sattes i kraft, blev de, genom att på vissa lokala områden skördebortfallet var exceptionellt stort, synnerligen kännbara för en stor del jordbrukare inom dessa områden. Särskilt markant drabbade områden är, vilket också framgår av bil. 3 i Kungl. Maj:ts proposition, sydöstra Sverige med Öland och Gotland samt Värmland.

Vid hushållningssällskapets i södra Kalmar län försöksgård, Ekerum, uppmättes för vegetationsperioden maj, juni, juli och augusti en nederbördsmängd av endast 44 mm.

Den i bilaga 3 i propositionen redovisade skördeförlusten för vissa områden ger ett beklämmande intryck, men inom dessa områden var situationen för enskilda jordbrukare i många fall avsevärt värre än vad som framgår av nämnda siffermaterial. Ett skörderesultat å väl brukade gårdar på 300 kg spannmål och 4 000—5 000 kg sockerbetor per tunnland var ingen sällsynthet.

Av nu framlagda bokföringsresultat och avlämnade självdeklarationer framgår att å många gårdar ägaren har fått arbeta utan inkomst och dessutom fått vidkännas en nedgång av eget kapital i fastigheten, och de jordbrukare, vilkas skuldsättning ligger högt, är i en prekär situation, då därtill kommer frågan om anskaffning av utsäde och andra varor till vårbruket.

Reservanterna i jordbruksnämnden anser, såsom redovisas i propositionen, att kraven på ersättningar i detta fall är svårbedömda, men för stora områden var skördebortfallet år 1959 så uppenbart för var och en att någon tvekan om det skäligen i ersättning ej bör finnas. Dock bör ett försäkringsmässigt skördeskadskydd snarast komma till stånd med samhällets medverkan för att skydda jordbrukarna mot svåra bakslag vid oförvållade inkomstbortfall.

Den räntesats som i propositionen föreslagits för stödlån är 5,75 %.

Med hänsyn till lånens speciella karaktär och inkomstminskningens verkan

på längre sikt för den drabbade jordbrukaren är det motiverat med lägre räntesats.

Med hänvisning till vad som anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta

att bidrag till jordbrukare vilka är i behov därav på grund av 1959 års skörde-skador må anvisas till ett belopp av 14 400 000 kronor,

att det i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag utökade beloppet av 4 000 000 kronor må anvisas ur jordbrukets regleringskassor eller, om så ej kan ske, av statliga medel, samt

att räntan för stödlån med anledning av 1959 års skörde-skador må sättas till 5 %.

Stockholm den 29 mars 1960

Fritz Börjesson